

Cod de conduită pentru prevenirea și combaterea antisemitismului în UVT

Anul universitar 2022-2023

**Code of conduct for preventing and combating anti-
Semitism in UVT**

Academic year 2022-2023

Elaborat:	conf. univ. dr. Corina Ilin Prof. univ. dr. Florin Lobonț Prof. univ. dr. Dana Percec, Director Interimar CSUD	Semnături: -
Aviz juridic:	Anca Ciciou, Consilier juridic	
Avizat:		HCA din
Aprobat:		HS din
Ediția I		
Intrat în vigoare la data de		
Retras la data de		

Capitolul I – Preambul / Cuvânt înainte

Context internațional și național

În mod istoric, manifestările antisemite dovedesc maniera în care prejudecățile și intoleranța pot duce la agresiuni sistemice și la discriminare. Astfel de stereotipuri persistă și în prezent, insulte și forme fizice de violență făcând parte din experiența zilnică a membrilor comunității evreiești în întreaga Europă.

În data de 2 decembrie 2020, Consiliul Uniunii Europene a adoptat *Declarația Consiliului privind integrarea luptei împotriva antisemitismului în toate domeniile de politică*, document ce definește antisemitismul drept un atac la adresa valorilor europene, afirmând că „orice formă de antisemitism, intoleranță sau ură rasială este incompatibilă cu valorile și obiectivele Uniunii Europene și ale statelor sale membre și trebuie abordată prin măsuri ferme la nivel european și național”. De asemenea, în document este recunoscut nu doar efectul acțiunilor sau actelor antisemite, ci și cel al discursului antisemit de incitare la ură, indiferent de mediile în care este propagat.

International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) a adoptat următoarea definiție de lucru (neobligatorie din punct de vedere juridic) a antisemitismului: „Antisemitismul este o anumită percepție a evreilor, exprimată ca ură față de evrei. Manifestările retorice și fizice ale antisemitismului sunt îndreptate către persoane, evrei sau neevrei și/sau către proprietățile lor, către instituțiile și infrastructura religioasă a comunității evreiești”. Un număr tot mai mare de state membre ale UE aprobă și utilizează definiția IHRA privind antisemitismul în diverse domenii, inclusiv în educație, formare și creșterea conștientizării privitoare la acesta. România a adoptat această definiție în 2017.

Acest răspuns din partea structurilor Uniunii Europene vine pe fondul intensificării amenințărilor la adresa evreilor în Europa, inclusiv prin reapariția miturilor conspiraționiste, a expresiilor publice ale antisemitismului, dar prin și creșterea numărului de incidente antisemite și de infracțiuni motivate de ură. În ultimii ani au existat și incidente violente la adresa membrilor comunității evreiești, precum atacurile împotriva Muzeului Evreiesc din Bruxelles (2014), a magazinului kasher din Paris (2015), a sinagogii din Copenhaga (2015) sau din Halle (2019).

Conform unui raport recent publicat de către Agenția Evreiască și Organizația Sionistă Mondială, anul 2021 a reprezentat un apogeu în ceea ce privește actele antisemite în întreaga lume, cu peste 10 incidente pe zi, dintre care aproximativ 50% au fost comise în Europa și aproximativ 30% în Statele Unite. Printre cel mai frecvent înregistrate acte antisemite au fost

vandalismul, distrugerea, graffiti-ul, profanarea mormintelor și propaganda antisemită. Agresiunea, fizică și verbală, a reprezentat o treime din actele raportate și înregistrate de către Agenția Evreiască și Organizația Sionistă Mondială. Numărul de teorii conspiraționiste antisemite expuse pe rețelele de socializare a crescut și el, iar simbolurile antisemite au fost folosite și în demonstrații împotriva măsurilor restrictive impuse de pandemia COVID-19. Unul dintre principalele motive pentru creșterea acestor acte a fost războiul dintre Israel și Hamas din mai 2021, care a declanșat un val de demonstrații pro-palestiniene și anti-israeliene și care a degenerat în atacuri grave împotriva evreilor din acea regiune și nu numai. Doar pentru anii 2020 și 2021, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) a înregistrat peste 8000 de incidente implicând discursuri antisemite în mediile virtuale și non virtuale în țări din Uniunea Europeană (cifra care cuprinde doar o parte din aceste evenimente, o mare parte a acestora nefiind raportate).

În octombrie 2021, Comisia Europeană a adoptat primul său program european, Strategia Uniunii Europene privind combaterea antisemitismului și promovarea vieții evreiești și de intensificare a eforturilor UE de combatere a antisemitismului. Strategia conturează o serie de măsuri construite pe trei piloni: prevenirea și combaterea tuturor formelor de antisemitism; protejarea și promovarea vieții evreiești în Uniunea Europeană; și educație și cercetare privitoare la Holocaust și comemorarea acestuia. De asemenea, Parlamentul European și Consiliul Europei s-au angajat să sprijine implementarea strategiei Uniunii Europene. Comisia Europeană va publica rapoarte asupra implementării acesteia în 2024 și 2029, bazându-se, printre altele, pe date și dovezi furnizate de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA).

Drepturile la viață, demnitatea umană, tratament egal, libertatea de gândire, conștiință și religie și libertatea de exprimare reprezintă drepturi umane universale recunoscute în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Protecția și promovarea acestor drepturi este strâns legată de combaterea antisemitismului. În contextul UE, Directiva privind egalitatea rasială (Directiva 2000/43/EC) interzice discriminarea pe motive de rasă sau origine etnică la angajare și într-o serie de alte domenii, iar Directiva privind egalitatea în ocuparea forței de muncă (Directiva 2000/78/CE) interzice discriminarea la angajare pe motiv de religie sau credință. Ambele directive prevăd măsuri specifice pe care statele membre ale UE trebuie să le ia pentru punerea în practică a drepturilor fundamentale relevante.

În România, Strategia națională pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură aferentă perioadei 2021 – 2023, pe baza rapoartelor realizate de INSHR-EW, stipulează că „deși nu au fost înregistrate acte de violență care să conducă la pierderea de vieți omenești, există riscul ca pe viitor să apară o creștere a faptelor asociate antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și mai ales a discursului instigator la ură, care se propagă în mod accelerat, mai ales pe rețelele de socializare”. Conform raportului INSHR-EW pentru perioada mai 2021 – aprilie 2022, actele de

vandalizare, acțiunile de elogiare a foștilor legionari, a persoanelor condamnate pentru crime de război sau cunoscute pentru atitudinile lor extremiste, mesajele antisemite în Parlament și trivializarea memoriei victimelor Holocaustului rămân o constantă a realității românești. Faptul că anumite acte de vandalism și agresiune premeditate realizate în locuri cu o simbolistică aparte pentru comunitatea evreiască continuă să aibă loc în România este extrem de îngrijorătoare. Și mai îngrijorătoare este negarea naturii acestora, ele fiind numite „fapte/acte de teribilism”. Un astfel de exemplu este vandalizarea a 20 de morminte din cimitirul evreiesc din Ploiești, în iunie 2021, caz în care autoritățile au considerat fapta ca nefiind de natură antisemită.

Contextul Universității de Vest din Timișoara

Obligații asumate de Universitatea de Vest din Timișoara în vederea combaterii manifestărilor antisemite

Art. 1. Context general

- (1) Universitatea de Vest din Timișoara se angajează să întrețină o cultură incluzivă care să promoveze egalitatea, diversitatea și un mediu de lucru, de studiu și de socializare în care drepturile și demnitatea întregii comunități universitare să fie respectate.
- (2) Universitatea de Vest din Timișoara recunoaște că antisemitismul și manifestările sale contravin acestui angajament.
- (3) Universitatea de Vest din Timișoara se angajează să reprezinte un exemplu de bune practici, reglementând răspunsul nostru la incidentele antisemite, sensibilizând acomunitatea universitară cu privire această temă și modelând un standard profund democratic pentru întreaga societate.
- (4) Conform Cartei Universității de Vest din Timișoara, comunitatea universitară (constituită din studenți, personal didactic și de cercetare și personal didactic și de cercetare auxiliar) aderă la o serie de principii, printre care cele potrivit căroră
 - a. Drepturile membrilor comunității universitare nu pot fi îngrădite pe baza unor discriminări ținând de condiția socială și materială, de sex, rasă, naționalitate, apartenență politică sau religioasă.
 - b. Propaganda cu caracter politic, prozelitismul religios și promovarea unor doctrine sau idei cu caracter rasist, xenofob, naționalist extremist, fascist, comunist reprezintă încălcări ale principiului libertății academice.
 - c. Discriminarea și exploatarea, directe sau indirecte; abuzul de putere; corupția, favoritismul și nepotismul reprezintă încălcări ale principiului dreptății și echității.

- d. Membrii comunității universitare UVT trebuie să respecte demnitatea fiecăruia, garantându-se manifestarea personalității într-un climat liber de orice formă de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare.
- e. Nu sunt admise discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor, bazată explicit sau implicit, pe criterii irelevante precum locul de muncă, rasa, etnia, genul, orientarea sexuală, convingerile politice, convingerile religioase etc., și hărțuirea, în înțelesul ei general de comportament degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau duce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu sau de a-și exercita drepturile, indiferent de formele în care s-ar putea manifesta acesta (hărțuirea sexuală sau cea cauzată de rivalitatea pentru putere).

Capitolul II – Definiere și bază legală

Art. 2. Definierea ariei tematice

- (1) Obligația de a respecta dispozițiile cuprinse în prezentul *Cod de conduită pentru prevenirea și combaterea antisemitismului în UVT* (denumit în continuare *Cod*) revine întregii comunități universitare a UVT, personalului didactic auxiliar și nedidactic precum și oricărui terț cu care UVT intră în raporturi juridice, indiferent de natura lor.
- (2) Orice act care contravine valorilor protejate prin intermediul prezentului Cod săvârșit în spațiile care aparțin UVT, atrag răspunderea persoanelor menționate la alin. (1).
- (3) Demersurile inițiate în cadrul UVT pentru *prevenirea și combaterea antisemitismului* nu sunt în măsură să împiedice sub nicio formă dreptul persoanelor vizate de a se adresa în același timp organismelor naționale competente pentru valorificarea drepturilor recunoscute de lege în acest sens.

Art. 3. Definiția antisemitismului

În contextul prezentului Cod prin antisemitism se înțelege atât percepția referitoare la evrei exprimată ca ură împotriva acestora, cât și manifestările verbale sau fizice, motivate de ură împotriva evreilor, îndreptate împotriva evreilor sau ne-evreilor ori a proprietăților acestora, împotriva instituțiilor comunităților evreiești sau lăcașurilor lor de cult.

Art. 4. Acte normative aplicabile la nivel național

Prezentul Cod are la bază următoarele acte normative aplicabile pe teritoriul României:

- a. Legea nr. 157/2018 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antisemitismului;
- b. Hotărârea nr. 539/2021 privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură, aferentă perioadei 2021-2023, și a Planului de acțiune al acestei Strategii;
- c. Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

- d. Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare.
- e. Hotărârea de Guvern nr. 870/2006 cu privire la aprobarea Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale, cu modificările și completările ulterioare.
- f. Hotărârea de Guvern nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, cu modificările și completările ulterioare.
- g. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 31/2002 privind interzicerea organizațiilor, simbolurilor și faptelor cu caracter fascist, legionar, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid contra umanității și de crime de război, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 107/2006, cu modificările și completările ulterioare.
- h. Hotărârea Guvernului nr. 18/2015.
- i. Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal.
- j. Decizia prim-ministrului nr. 138/2019 privind înființarea Comitetului interministerial pentru combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului de ură.

Art. 5. Context european

În spațiul european, aspectele generale prevăzute de prezentul Cod se regăsesc amintite în:

- a. Declarația Consiliului Uniunii Europene, din 6 decembrie 2018, privind combaterea antisemitismului și elaborarea unei abordări comune în materie de securitate pentru a proteja mai bine instituțiile și comunitățile evreiești în Europa.
- b. Concluziile Consiliului European din 13-14 decembrie 2018.

Capitolul III – Responsabilitățile universității

Art. 6. Recunoașterea antisemitismului ca formă de discriminare

Universitatea de Vest din Timișoara recunoaște că antisemitismul reprezintă o formă de discriminare și își asumă responsabilitatea de a asigura un mediu cultural lipsit de stereotipuri, intoleranță și discriminare prin crearea unor mecanisme de sancționare a oricăror acte care contravin valorilor protejate de prezentul Cod.

Art. 7. Diseminarea formelor de manifestare ale antisemitismului

- (1) Universitatea de Vest din Timișoara, prin intermediul Biroului de Etică și Integritate Academică în parteneriat cu Centrul de Studii Evreiești și Israeliene al UVT organizează sesiuni de informare cu privire la caracteristicile și formele de manifestare ale antisemitismului și la experiențele comunității evreiești.
- (2) În mod similar, Universitatea de Vest din Timișoara va organiza, în parteneriat cu organizațiile studențești și organizații ale societății civile, traininguri și cursuri de formare cu scopul de a educa studenții pe tema antisemitismului și a experiențelor comunității evreiești privitoare la manifestări ale acestuia.
- (3) În vederea combaterii actelor de violență asociate antisemitismului, Universitatea de Vest din Timișoara, prin intermediul Biroului de Etică și Integritate Academică și cu sprijinul Centrului de Studii Evreiești și Israeliene al UVT, al cadrelor didactice și al organizațiilor sale studențești, în colaborare cu Comunitatea Evreilor din Timișoara, Ambasada Israelului și alte entități culturale și educative care își manifestă interesul de a se alătura UVT în acest demers, organizează evenimente publice (conferințe, expoziții, emisiuni radio și TV, podcast-uri, proiecții cinematografice și alte inițiative cultural-civice) de informare și educare a publicului larg cu privire la istoria, cultura și suferințele evreilor, precum și cu privire la caracterul nociv, inuman și profund antidemocratic al antisemitismului și manifestărilor acestuia.

Capitolul IV – Reclamații și sancțiuni

4.1 Sesizări

Art. 8. Reclamarea unui act antisemit

- (1) Persoanele, victime sau martore ale unui incident antisemit, astfel cum a fost acesta definit la art. 3, pot adresa UVT o reclamație în acest sens, dacă acest incident:
 - a. s-a petrecut în oricare dintre spațiile care aparțin UVT;
 - b. a fost implicat sau generat de un membru al comunității universitare, al personalului didactic auxiliar sau nedidactic, ori de un terț cu care UVT se află în raporturi juridice.
- (2) Condițiile prevăzute la art. 8 alin (1) lit. a) și b) trebuie îndeplinite în mod cumulativ.
- (3) Pentru a putea fi analizată, orice reclamație formulată în acord cu prevederile art. 8 este necesar a fi însoțită de elemente care pot demonstra aspectele reclamate.

4.2 Sancțiuni

Art. 9. Sancțiuni

- (1) În situația în care se constată că un membru al comunității universitare, al personalului didactic auxiliar sau nedidactic, ori de un terț cu care UVT se află în raporturi juridice manifestă în spațiile care aparțin UVT un comportament antisemit, Conducerea UVT va face demersurile prevăzute de lege pentru sancționarea unui astfel de comportament.
- (2) Sancțiunile care pot fi aplicate în situația prevăzută la alin.(1) sunt cele prevăzute de:
- a. Carta Universității de Vest din Timișoara;
 - b. Codul de Etică și Deontologie Universitară al Universității de Vest din Timișoara;
 - c. Codul drepturilor și obligațiilor studentului și Regulamentul privind activitatea profesională a studenților de la ciclurile de studii universitare de licență și de masterat din Universitatea de Vest din Timișoara;
 - d. Codul studiilor universitare de doctorat;
 - e. Regulamentul de ordine interioară al Universității de Vest din Timișoara;
 - f. alte dispoziții legale incidente în cauză.

CAPITOLUL V- Dispoziții finale

Art. 10. Dispoziții finale

Ediția de față (I) a prezentului Cod a fost aprobată prin HS din data de